

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 246 (Alm. del) af 9. april 2014 stillet efter ønske fra Ole Birk Olesen (LA)

Spørgsmål

Vil ministeren beregne effekten i 2025 på beskæftigelsen, BNP, årlig vækst i BNP, den strukturelle ledighed, de offentlige finanser samt GINI for den beskæftigede del af befolkningen ved følgende tiltag, hvor tilbageløb og adfærd medtages i beregningen?

Der bedes i beregningerne taget hensyn til, at implementeringen af tiltagene sker i overensstemmelse med budgetlovens rammer. Det vil sige, at de budgetforbedrende tiltag indføres gradvist fra 2015, mens de budgetforværende tiltag gennemføres så hurtigt som muligt fra 2015, dog således, at budgetloven altid overholdes.

Budgetforværende tiltag:

- Afskaffelse af topskatten, afskaffelse af loftet over beskæftigelsesfradraget og reduktion af det skrå skatteloft, jf. besvarelsen af SAU alm. del. spørgsmål 108 (2012-13)
- Indførelse af et nyt fradrag på 84.000 kroner årligt ved en forhøjelse af det eksisterende personfradrag for personer i beskæftigelse, samt et fradrag på 84.000 kroner for arbejdsmarkedsbidraget for personer i beskæftigelse, jf. besvarelsen af SAU, alm. del, spørgsmål 673(2012-13)
- Omdannelse af børnecheck, så forældre kan udnytte børns personfradrag, jf. SAU, alm. del spørgsmål 625 (2011-12)
- Boafgiften afskaffes
- Demografisk træk på offentlig service, jf. besvarelsen af FIU alm. del, spørgsmål 340 (2012-13)
- Grundskyld fastfryses på 2013-niveau, jf. besvarelsen af FIU alm. del, spørgsmål 308 (2012-13), hvor ministeren huske at medregne tilbageløb)
- Automatisk tilbageførsel af for meget opkrævet ejendomsskat fra 2003; jf. Rigsrevisionens rapport, der påviser forkert ejendomsskatteopkrævning siden 2003
- Fribehold på SU fjernes, så studerende kan tjene hvad de vil ved siden af SU'en, jf. besvarelsen af FIV, alm. del spørgsmål 21 (2012-13)
- Afskaffelse af udligningsskatten på pensionsudbetalinger
- Afskaffelse af beskatning af fri telefon

- Registreringsafgiften fjernes, jf. besvarelsen af SAU, alm. del spørgsmål 608 (2012-13), hvor nettoprovenuet incl. tilbageløb og arbejdsudbud fremgår af tabel 2 og opgøres til et provenutab på 6,7 mia. kr.
- Sænke benzin- og dieselaafgiften til EU's minimumsafgift jf. besvarelsen af SAU, alm. del spørgsmål 608 (2012-13) hvor nettoprovenuet incl. tilbageløb og arbejdsudbud fremgår af tabel 2 og opgøres til et provenutab på 675 mio. kr.
- Selskabsskatten sænkes til 12,5 pct.
- Hotel- og restaurationspakke (nedsættelse af moms til 7 pct. og fuld momsafløftning på hotel- og restaurationsbesøg) Der henvises til beslutningsforslag B 49 fra folketingsåret 2011-12
- Samlevende på kontanthjælp kan udnytte samme fradragsregler i personskatten som ægtefæller
- Ændring af regler for beskatning af arbejdsudleje, så ændringerne fra skattereformen 2012 tilbagerulles
- Afskaffelse af arbejdsskadeafgiften
- Afskaffelse af reklameafgiften
- Iværksætterskatten fjernes helt (dvs. også for udbytter)
- NOx-afgiften afskaffes
- PSO-afgiften fjernes
- Forsyningssikkerhedsafgiften (som del af Energiforliget mellem Regeringen (S, RV, SF), Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Konservative) gennemføres ikke
- Sænke grænsehandelsfølsomme varer til tysk niveau, jf. besvarelsen af SAU, alm. del spørgsmål 55(2013-14)
- Udvidet fritvalgsordning i sundhedsvæsenet (svarende til udgift på 1,3 mia. kr.)
- Tilbageførsel til 75 pct. statsbetaling for fri- og privatskoler
- Øget bevilling til fri forskning (800 mio. kr.)

Budgetforbedrende tiltag:

- Nulvækst i det offentlige forbrug frem mod 2025
- 10 pct. produktivetsforbedring i den offentlige sektor (stat, region og kommuner ved 1,5 pct. om året i 7 år). Det vil sige, at der udover nulvækst i det offentlige forbrug skal effektiviseres for 10 pct., således den samlede realvækst i det offentlige forbrug fra 2015-2025 bliver minus 10 pct., når der ses bort fra det demografiske træk
- Forhøjelse af pensionsalder og afskaffelse af efterløn. ved en forhøjelse af pensionsalderen til 68 år og en afskaffelse af efterlønnen over en 3-årig periode fra 2016-2019, jf. besvarelsen af FIU, alm. del, spørgsmål 33(2012-13)
- Kontanthjælp (hvor kontanthjælpssatserne for de 25-29-årige udvides til også at gælde de +30-årige)
- Inflationsregulering (forbrugerprisindeks) af overførselsindkomster frem mod 2025.

- Genindførelse af loftet over kontanthjælpen, "500-kroners-nedsættelse" og 225 timers reglen, der blev ændret med finanslovsaftalen 2012
- Besparelser på den aktive beskæftigelsesindsats på 5,3 mia. kr.
- Reduktion af ulandsbistanden til 0,7 pct. af BNI
- Reduktion af erhvervsstøtte med 10 mia. kr.
- Brugerbetaling i sundhedsvæsenet på 3,4 mia. kr. jævnfør Velfærdskommissionens anbefalinger "Fremtidens velfærd - vores valg"; tabel 15.2.
- Afskaffelse af partistøtte
- Afskaffelse af værnepligt (jf. Værnepligtsrapporten anbefalinger svarende til besparelser på 500 mio. kr.)
- Ramme fra vækstaftalen (2 mia. kr. til lettelse af boafgiften)
- Besparelse boligsikring på 0,5 mia. kr. ved omlægning i tråd med Velfærdskommissionens forslag (Jf. "Fremtidens velfærd - vores valg", side 719)
- Omgående stop for bevilling af garantipriser ved byggeri af VE-kilder, herunder vindmøller.

Svar

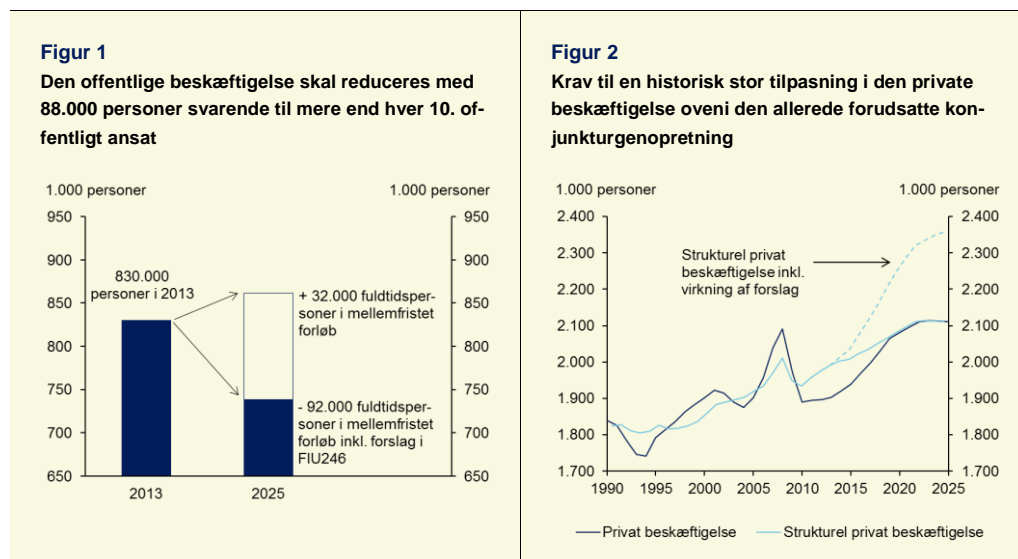
Den økonomiske politik, der lægges op til i spørgsmålet, vil samlet set indebære ganske vidtgående ændringer af det danske samfund og dansk økonomi. Forslagene vil øge vækstpotentialet i den private sektor ret betydeligt, men medfører modsat en kraftig reduktion af den offentlige beskæftigelse og det offentlige forbrug.

I modsætning til en udvikling hvor den offentlige sektor begrænses markant, ønsker regeringen en balanceret udvikling i det danske samfund, hvor der også er plads til væsentlig fremgang i den private beskæftigelse, samtidig med at der er prioriteret råderum til fortsat at udbygge den offentlige velfærd. I perioden 2015-2020 er der forudsat en årlig gennemsnitlig vækst i det offentlige forbrug på 0,6 pct., hvorefter der frem mod 2025 beregningsteknisk er lagt en gennemsnitlig årlig vækst på 1,1 pct. til grund. Dermed er det beregningsteknisk lagt til grund, at den offentlige beskæftigelse kan stige med i alt 32.000 fuldtidspersoner fra 2013 til 2025.

Udsigt til forringelser af den offentlige velfærd

Forslagene i spørgsmålet lægger derimod op til at reducere det offentlige forbrug med omkring 80 mia. kr. frem mod 2025 i forhold til Finansministeriets seneste mellemfristede forløb. Det svarer til et gennemsnitligt årligt fald i det offentlige forbrug på 0,5 pct. i perioden 2015-2025, jf. *nedenfor*. Frem mod 2025 vil den offentlige beskæftigelse skulle reduceres med 92.000 fuldtidspersoner i forhold til i dag – svarende til mere end hver 10. offentligt ansat, jf. *figur 1*.

Væksten i den offentlige sektor og det offentlige forbrug har stor betydning for den offentlige service, der kan tilbydes borgerne. Fx vil der i de kommende år ligge et stigende pres på det offentlige forbrug, hvis det nuværende serviceniveau skal opretholdes i takt med, at der kommer flere ældre. Hvis der derudover ønskes et øget serviceniveau, vil det som udgangspunkt kræve en yderligere vækst i det offentlige forbrug¹.

Anm.: Figur 2 angiver beskæftigelsen i antal personer. Der er beregningsteknisk antaget en lineær indfasning for den strukturelle private beskæftigelse inkl. virkning af forslagene for alle forslag med undtagelse af forslaget om forhøjelse af pensionsalder og afskaffelse af efterløn.

Kilde: Egne beregninger.

I spørgsmålet er det ikke konkret beskrevet hvilke dele af det offentlige forbrug, som skal reduceres. Derfor er det ikke muligt at komme med en konkret vurdering af de afledte effekter af det lavere offentlige forbrug. Der er imidlertid risiko for en forringelse af en række af centrale offentlige ydelser, herunder eksempelvis lavere kvalitet og dækning i det offentlige sundhedssystem, lavere kvalitet i uddannelserne og færre ressourcer til at fastholde et veludbygget socialt sikkerhedsnet. Alternativt kan øget egenbetaling indgå som et centralt element i finansieringen af den offentlige velfærd.

Eksempelvis vil kvaliteten i de offentlige sundhedsydelser være udfordret i takt med, at den demografiske udvikling i de kommende år trækker i retning af et større træk på den offentlige sundhedssektor. Lavere kvalitet i de offentlige sundhedsydelser kan betyde, at befolkningen i højere grad tilkøber sig sundhedsydelser

¹ I det omfang produktiviteten i den offentlige sektor stiger som følge af ny teknologi, bedre organisering af arbejdet mv., vil serviceniveauet kunne hæves inden for en uændret ramme til offentligt forbrug.

gennem private sundhedsforsikringer mv. Det vil dog primært være personer med høje indkomster, som har mulighed for at tilkøbe sig private sundhedsordninger.

Tilsvarende vil den foreslåede reduktion i det offentlige forbrug gøre det vanskeligt at understøtte den stigning i uddannelsesniveaet, der fremadrettet er udsigt til, samtidig med at der sikres en høj kvalitet i uddannelsessystemet. Det kan i den sammenhæng blive nødvendigt med en højere grad af brugerbetaling i uddannelsessystemet med risiko for at begrænse den frie og lige adgang til det danske uddannelsessystem. En mindre stigning i befolkningens uddannelsesniveau end det, som er lagt til grund i den mellemfristede fremskrivning, vil svække produktivtetsudviklingen. En sådan effekt er imidlertid ikke medregnet i BNP-virkningerne nedenfor.

Krav om stor tilpasning i den private beskæftigelse

Modsat øger forslagene vækstpotentialet i den private sektor ret markant. Der er imidlertid allerede forudsat en kraftig stigning i den private beskæftigelse i de kommende år i takt med, at en række reformer øger arbejdsudbuddet, og konjunkturerne genoprettes efter krisen. Med regeringens økonomiske strategi i Vækstplan DK er det således sigtepunktet at skabe 150.000 nye private arbejdspladser frem mod 2020. Med forøgelsen af efterløns- og folkepensionsaldrene i perioden 2021-2025 stiger arbejdsudbuddet yderligere, og der i alt plads til en stigning i den private beskæftigelse svarende til ca. 184.000 fuldtidspersoner fra 2013-2025, *jf. figur 2*. Dermed er der allerede udsigt til en historisk kraftig stigning i den private beskæftigelse i de kommende år.

Med forslagene i spørgsmålet øges det strukturelle niveau for den private beskæftigelse imidlertid med yderligere 250.000 personer frem mod 2025, *jf. figur 2*. Oven i den udvikling, som allerede ligger i den mellemfristede fremskrivning, vil det dermed kræve en i historisk perspektiv meget kraftig stigning i den private beskæftigelse at komme op til den nye strukturelle ligevægt, og det er usikkert, om tilpasningen vil være tilendebragt i 2025.

Hvis økonomien og arbejdsmarkedet først efter en årrække har tilpasset sig til det øgede arbejdsudbud og den ændrede fordeling mellem den private og offentlige sektor, kan det føre til en periode, hvor ledigheden er højere end normalt. I den aktuelle situation, hvor dansk økonomi i forvejen er i en genopretningsfase, kan lavere offentlig efterspørgsel indebære en risiko for, at genopretningen efter krisen forsinkes.

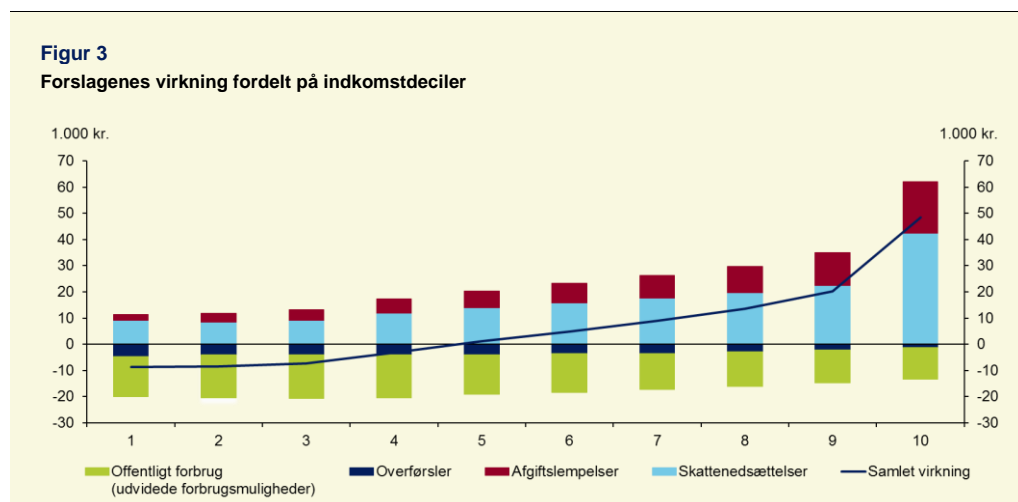
Øget økonomisk ulighed

Forslagene har også betydelige implikationer for indkomstfordelingen i det danske samfund, og der gives store skattemæssige sætninger til virksomheder og navnlig personer i beskæftigelse, som vil opleve højere disponible indkomster. Det har navnlig stor betydning for personer med de højeste indkomster, *jf. figur 3*.

Fx øges den disponible indkomst blandt de 10 pct. med de højeste indkomster med omkring 61.000 kr. årligt og med 7.000 kr. blandt personer med de 10 pct. laveste indkomster. Det afspejler, at skattetiltagene er rettet særligt mod personer i beskæftigelse (og dermed i de højere indkomstdeciler) samtidig med, at finansieringsforslagene reducerer overførselsindkomsterne.

Gevinsten blandt personer med lave indkomster skal imidlertid ses i sammenhæng med den foreslåede markante reduktion af det offentlige forbrug. Det må som nævnt formodes, at mange borgere vil søge enten at købe sig til disse serviceydelser på det private marked eller gennem forsikringer sikre sig adgang til dem. Indregnes fordelingsvirkningerne af lavere offentligt forbrug (såkaldte udvidede forbrugsmuligheder, jf. nedenfor), indebærer forslagene samlet set en reduktion i forbrugsmulighederne for de 10 pct. med de laveste indkomster med knap 9.000 kr.

Gevinsterne ved forslagene er samlet set meget ulige fordelt og kan efterlade betydelige fordelingsudfordringer.

Kilde: Egne beregninger

Virkning på de offentlige finanser

Nedenfor vurderes virkningen på de offentlige finanser. Det skal imidlertid understreges, at beregningerne er foretaget isoleret, og der er således ikke taget højde for samspilseffekter. Dermed vil de meget omfattende skatte- og afgiftsreduktioner i nogen grad gribe ind i hinanden. Derved overvurderes adfærdseffekterne, dvs. den opgjorte virkning på de offentlige finanser bliver samlet set for positiv, jf. nedenfor.

Tabel 1 angiver den samlede virkning på den primære offentlige saldo. Det vurderes med væsentlig usikkerhed, at forslagene saldo-virkning i 2025 vil indebære en forbedring på ca. 2½ mia. kr. i 2025.

Beregningerne tager udgangspunkt i de opgørelsesprincipper som lå til grund for den udgave af nationalregnskabet, der gik forud for den hovedrevision af nationalregnskabet, der blev offentliggjort 15. september 2014. De ændrede opgørelsesmetoder i det reviderede nationalregnskab vurderes generelt ikke at have betydning for de beregnede virkninger².

Tabel 1
Forslagenes saldovirkning på primær offentlig saldo

Mia. kr. (2015-priser)	2025
Samlet virkning på strukturel primær saldo	2,5
Skatter og afgifter	-112,6
Offentligt forbrug	78,1
- heraf nulvækst	50,7
- heraf demografisk træk og øvrigt offentligt forbrug ¹⁾	-28,1
- heraf 10 pct. reduktion i det offentlige forbrug (jf. forslag om 10 pct. produktivtetsforbedring i den offentlige sektor)	55,5
Overførsler	22,8
Øvrigt	14,2

1) Øvrigt offentligt forbrug omfatter fx de 800 mio. kr. til øget bevilling til fri forskning.
Kilde: Egne beregninger

Der knytter sig særlig stor usikkerhed til forslaget om en ”10 pct. produktivtetsforbedring i den offentlige sektor”. Der er ikke angivet virkemidler til at opnå en sådan produktivtetsforbedring på 10 pct. Derfor er det lagt til grund, at forslaget alene indebærer en reduktion af det offentlige forbrug på 10 pct. over syv år. I den sammenhæng skal det understreges, at en reduktion af det offentlige forbrug ikke i sig selv øger den offentlige sektors produktivitet. Uden konkrete produktivtetsfremmende virkemidler vil en så stor reduktion af offentligt forbrug indebære et mærkbart lavere serviceniveau.

Samlet set indeholder spørgsmålet forslag til lavere skatter og afgifter for næsten 113 mia. kr. Det er således tale om en gennemgribende omlægning af statens indtægter fra skatter og afgifter. Forslagene vil ændre den nuværende skattestruktur samt indebære en betydelig reduktion af den samlede omfordeling.

Generelt er afgifter velegnede til at sikre, at eksterne omkostninger som miljø- og klimabelastning, forurening, støj og trængsel reguleres på en omkostningseffektiv måde. Ligeledes kan afgifter ofte sikre omkostningseffektiv opfyldelse af mål og

² Med det hovedreviderede nationalregnskab vil PSO-udgifterne og –indtægterne være en del af de offentlige finanser. Den nye opgørelsesmetode vil derfor have betydning for virkningerne på den primære offentlige saldo mv. af forslag 36 jf. nedenfor.

forpligtelser. Afskaffelse eller nedsættelse af afgifter i vidt omfang vil derfor typisk medføre en belastning af offentlige finanser og økonomisk velstand, som overstiger den belastning, der bortfalder med de i spørgsmålet nævnte tiltag. De samfundsøkonomiske omkostninger ved fx at lade direkte regulering træde i stedet for afgifter kan således være betydelige. Med afskaffelsen af registreringsafgiften og reduktionen af benzinafgift vil de politisk aftalte klima- og energimål skulle opnås med reduktion i udledninger andre steder i økonomien, og det kan indebære en betydelig omkostningsforøgelse for virksomheder og/eller en reduktion i købekraften for forbrugerne.

Det skal bemærkes, at forslaget om reduktion af erhvervsstøtte med 10 mia. kr., der i *tabel 1* er indregnet under ”øvrigt”, vil medføre tilsvarende skattestigninger for erhvervene. Da størstedelen af erhvervsstøtten gives via skattesystemet (de såkaldte skatteudgifter), er det således lagt til grund, at reduktionen af erhvervsstøtten udmøntes ved lavere erhvervsstøtte gennem skattesystemet.

Reduktionen i det offentlige forbrug skønnes med betydelig usikkerhed at forbedre den primære offentlige saldo godt 78 mia. kr., *jf. ovenfor*. Overførselsindkomster reduceres med knap 23 mia. kr., mens øvrige budgetforbedringer beløber sig til godt 14 mia. kr.

Virkning på BNP, arbejdsmarked og indkomstfordeling

Virkningerne på BNP og beskæftigelse er behæftet med særlig usikkerhed. Det skyldes, at der samlet er tale om gennemgribende ændringer af eksisterende lovgivning, og at der som nævnt kan være et betydeligt samspil, når alle elementer iværksættes samtidigt. Hertil kommer at Finansministeriets regnemetoder i de fleste tilfælde knytter sig til marginale ændringer. Det betyder, at de beregnede virkninger er forbundet med betydeligt større usikkerhed end normalt.

Den samlede virkning af forslagene på BNP, arbejdsmarked og indkomstfordeling er angivet i *tabel 2*.

Initiativerne skønnes samlet at øge BNP med ca. 108 mia. kr., svarende til en niveaustigning på omkring 5¼ pct. BNP-virkningerne afspejler først og fremmest øget arbejdsudbud. Hertil kommer virkninger som følge af lavere omkostninger og bedre ressourceudnyttelse ved lavere afgifter^{3,4}.

³ Afskaffelse eller nedsættelse af afgifter kan indebære negative afledte virkninger på samfundsøkonomien i det omfang, at afgifterne i udgangspunktet regulerer en eksternalitet eller en anden markedsfejl. Det samme gælder reguleringen af erhvervslivet mv. BNP-beregningerne tager ikke nødvendigvis højde for disse effekter.

⁴ I den beregnede BNP-virkning er det beregningsteknisk antaget, at produktivetsniveauet for den del af beskæftigelsen, som flyttes fra den offentlige sektor til den private sektor, er uændret.

Der er generelt anvendt samme principper for vurderingen af forslagenes virkning på produktivitet pr. arbejdstime (og dermed på det strukturelle BNP) som i forbindelse med *Vækstpakke 2014*. Virkningerne af de enkelte forslag kan blive justeret senere hen, efterhånden som de anvendte beregningsprincipper videreudvikles og udbygges.

Tabel 2
Samlet virkning af forslagene

	2025
BNP	5¼ pct.
Gennemsnitlig årlig vækst i BNP	½ pct.
Beskæftigelse	124.000 fuldtidspersoner
- heraf privat sektor	247.000 fuldtidspersoner
- heraf offentlig sektor	-124.000 fuldtidspersoner
Gini-koefficient (beskæftigede)	¾ pct.-point
Gini-koefficient (hele befolkningen)	1½ pct.-point
Gini-koefficient (hele befolkningen) inkl. virkningen af lavere offentlig forbrug	4¾ pct.-point

Anm.: Det er lagt til grund, at forslaget om produktivetsforbedringer i den offentlige sektor isoleret set reducerer det offentlige forbrug med samlet 10 pct. frem mod 2025. På grund af afrunding kan sum afvige fra totalen.

Kilde: Egne beregninger.

Samlet set skønnes arbejdsudbuddet øget med omkring 124.000 fuldtidspersoner lang på sigt. Virkningen på arbejdsudbuddet dækker over en deltagelseeffekt og en timeeffekt på henholdsvis ca. to og en tredjedel. Deltagelseeffekten kan hovedsagligt henføres til forslaget om at afskaffe efterlønnen og hæve folkepensionsalderen, som samlet vurderes at øge arbejdsudbuddet med ca. 70.000 personer. Det er ikke muligt at opdele den øvrige deltagelseeffekt på ledige personer og personer uden for arbejdsstyrken. Derfor er der i besvarelsen ikke foretaget en konkret vurdering af effekten på den strukturelle ledighed.

Den private beskæftigelse skønnes øget på langt sigt med næsten 250.000 fuldtidspersoner, mens den offentlige beskæftigelse skønnes reduceret med ca. 124.000 personer.

Omflytning af arbejdspladser fra offentlig til privat øger ikke automatisk eller i sig selv velstanden. Mulige virkninger vil afhænge af, om der er forskel i produktiviteten for de aktiviteter, der øges henholdsvis reduceres. Overordnet er det først og fremmest udviklingen i den samlede beskæftigelse, der har betydning for vækst og velstand.

Sammenlignet Finansministeriets seneste mellemfristede fremskrivning, hvor den offentlige beskæftigelse stiger med 32.000 fuldtidspersoner fra 2013-2025, indebærer de foreslåede initiativer, at antallet af offentligt ansatte i stedet reduceres med ca. 92.000 personer. I samme periode betyder initiativerne, at den private beskæf-

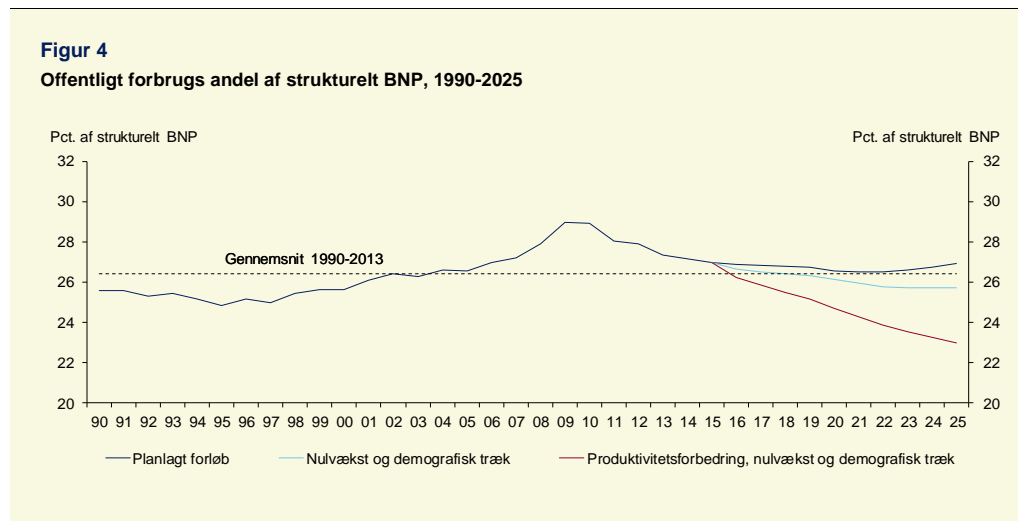
tigelse kan stige med i omegnen af 430.000 personer mod en stigning på 184.000 personer i den mellemfristede fremskrivning.

Beregningen af beskæftigelsesvirkningerne følger Finansministeriets regneprincipper, hvor ændringer i den offentlige beskæftigelse for uændret strukturel beskæftigelse overvæltet fuldt ud i privat beskæftigelse, *jf. Regneprincipper og modelanvendelse i Finansministeriet (www.fm.dk)*.

Initiativerne (hvor det antages, at produktivetsforbedringerne på samlet 10 pct. frem mod 2025 realiseres som en reduktion af det offentlige forbrug) reducerer samlet set det offentlige forbrug med ca. 15 pct., hvilket indebærer, at det offentlige forbrugs andel af BNP i 2025 reduceres til væsentligt under det historiske gennemsnit siden 1990, *jf. figur 4*. Det skal ses i sammenhæng med, at det planlagte forløb i den seneste mellemfristede fremskrivning indeholder en gradvis normalisering af det offentlige forbrugs andel af BNP frem mod 2020 fra et højt niveau.

Det skal bemærkes, at lavere offentlige udgifter, der ikke modsvares af øget produktivitet, vil indebære lavere servicestandarder. Lavere servicestandarder indenfor uddannelse, der medfører et lavere uddannelsesniveau, vil på langt sigt have negative virkninger på den samlede velstand.

Forslagene reducerer samlet set den gennemsnitlige årlige realvækst i ressourcerne til det offentlige forbrug i perioden 2015-2025 fra 0,9 pct. i den seneste mellemfristede fremskrivning til -0,5 pct.

Anm.: Figuren afspejler alene forskel i offentligt forbrug, og der er ikke indregnet virkninger på BNP.

Kilde: Egne beregninger baseret på den seneste mellemfristede fremskrivning, *jf. Opdateret 2020-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2018*.

Initiativerne indebærer som nævnt en ret kraftig forøgelse af indkomstforskellene. Målt ved Gini-koefficienten øges forskellene i befolkningens disponible indkomster med ca. 1½ pct.-point. Det har ikke været muligt at beregne fordelingsvirk-

ninger på alle forslagene, og den angivne virkning er formentlig et underkants-skøn⁵.

Indregnes værdien af reduktionen af det offentlige forbrug som en tilsvarende reduktion af befolkningens indkomster – i form af en reduktion af de udvidede forbrugsmuligheder – indebærer det en yderligere forøgelse af indkomstforskellene med knap 3¼ pct.-point målt ved Gini-koefficienten⁶.

Forslagene indebærer dermed samlet set en forøgelse af indkomstforskellene – inkl. virkningen af lavere offentligt forbrug – svarende til en stigning i Gini-koefficienten 4¾ pct.-point. Det svarer til ca. ti gange den forøgelse af indkomstforskellene, som Forårspakke 2.0 vurderedes at indebære, eller næsten seks gange fordelingsvirkningerne af en afskaffelse af topskatten.

Øvrige bemærkninger til besvarelsen

Det skal igen understreges, at der er regnet isolerede virkninger af de enkelte forslag. Den samlede virkning af de 41 forslag vil imidlertid være forskellig fra summen af de enkelte isolerede bidrag.

Særligt skal der peges på, at der er tale om meget betydelige skatte- og afgiftsnedsættelser, som i nogen grad griber ind i hinanden. De afledte virkninger af fx lavere registreringsafgift mindskes således, hvis energiafgifterne samtidig nedsættes. Det betyder alt andet lige, at de afledte virkninger af den samlede pakke af ændringer må forventes at være overvurderet, hvorfor pakken vil belaste de offentlige finanser mere end angivet i *tabel 1*.

Desuden vil blandt andet hovedaktionærer kunne nedbringe skatten ved at omlægge fra aktieindkomst til lønindkomst. Der er heller ikke indregnet bidrag fra denne samt andre skatteplanlægningsmuligheder, hvilket isoleret set ligeledes trækker i retning af at forringe de offentlige finanser.

Det bemærkes, at der ikke er regnet virkninger på forslagene om forsyningssikkerhedsafgiften (som blev fjernet i forbindelse med aftale om vækstpakke i 2014) (forslag 21) og besparelser på den aktive beskæftigelsesindsats på 5,3 mia. kr. (forslag 41), *jf. anmærkninger nedenfor*.

⁵ Der er ikke regnet fordelingsvirkninger af forslag nr. 6, 11, 14-18, 21, 24, 26, 29, 30, 32-34, 36-38 og 40-41 (se nummerring i tabel 3).

⁶ Der er i beregningstekniken lagt til grund, at det lavere offentlige forbrug har en fordelingsvirkning svarende til fordelingen af den offentlige service, herunder den individualiserbare del inden for områderne daginstitutioner, uddannelse, voksen- og efteruddannelse, hospital, sygesikring, plejehjem og hjemmepleje. I den sammenhæng skal det bemærkes, at ikke-personhenførbart offentligt forbrug, herunder kollektivt offentligt forbrug beregningsteknisk fordeles ligeligt for hele befolkningen.

En række af de konkrete afgiftselementer samt beskæring af tilskud til vedvarende energi vil indebære, at fortsat opfyldelse af målsætninger og internationale forpligtelser i klima-, energi- og miljøpolitikken ikke være mulig. Der er ikke indregnet virkninger af alternative instrumenter til at opnå de politisk aftalte målsætninger, ligesom der heller ikke er foretaget en vurdering af hvilke alternative virkemidler, der kan tages i anvendelse, hvis målsætningerne skal opfyldes.

Tabel 3 angiver en oversigt over initiativerne, herunder provenuvirkning og virkning på arbejdsudbud, BNP og Gini-koefficient. Forslagene er for overskueligheden skyld nummereret, og det bemærkes, at rækkefølgen afviger lidt fra udvalgs spørgsmålets ordlyd. I det følgende beskrives forudsætninger og forbehold for de enkelte initiativer.

Tabel 3

Overblik over forslag inkl. virkning i 2025 på strukturel primær offentlig saldo (efter adfærd og tilbageløb), arbejdsudbud, BNP og indkomstfordeling (isolerede virkninger af hvert forslag)

		Primær saldo mio. kr. (2015-niveau)	Beskæftigelse, 1.000 pers.	BNP (mia. kr.)	Gini-koeff. (befolkning)
1.	Afskaffelse af topskatten, afskaffelse af loftet over beskæftigelsesfradraget og reduktion af det skrå skatteloft, jf. besvarelsen af SAU alm. del. spørgsmål 108 (2012-13)	-11.700	15,7	13,5	1,1
2.	Indførelse af et nyt fradrag på 84.000 kroner årligt ved en forhøjelse af det eksisterende personfradrag for personer i beskæftigelse, samt et fradrag på 84.000 kroner for arbejdsmarkedsbidraget for personer i beskæftigelse, jf. besvarelsen af SAU, alm. del, spørgsmål 673(2012-13)	-44.100	1,4	0,9	-0,3
3.	Afskaffelse af beskatning af fri telefon	-300	0,1	0,1	0,0
4.	Omdannelse af børnecheck, så forældre kan udnytte børns personfradrag, jf. SAU, alm. del spørgsmål 625 (2011-12)	1.600	2,7	1,3	0,1
5.	Automatisk tilbageførsel af for meget opkrævet ejendomsskat fra 2003; jf. Rigsrevisionens rapport, der påviser forkert ejendomsskatteopkrævning siden 2003	-6.800 ¹⁾	0,0	0,0	0,1
6.	Fribeløb på SU fjernes, så studerende kan tjene hvad de vil ved siden af SU'en, jf. besvarelsen af FIV, alm. del spørgsmål 21 (2012-13)	-940	0,3	0,2	-
7.	Afskaffelse af udligningsskatten på pensionsudbetalinger	0	0,0	0,0	0,0
8.	Samlevende på kontanthjælp kan udnytte samme fradragsregler i personskatten som ægtefæller	-30	0,0	0,0	0,0
9.	Boafgiften afskaffes	-3.400	-	-	-
10.	Grundskyld fastfryses på 2013-niveau, jf. besvarelsen af FIU alm. del, spørgsmål 308 (2012-13), hvor ministeren huske at medregne tilbageløb)	-7.800	0,0	0,0	0,1
11.	Selskabsskatten sænkes til 12,5 pct.	-13.500	3,2	13,4	-
12.	Registreringsafgiften fjernes, jf. besvarelsen af SAU, alm. del spørgsmål 608 (2012-13), hvor nettoprovenuet incl. tilbageløb og arbejdsudbud fremgår af tabel 2 og opgøres til et provenutab på 6,7 mia. kr.	-8.200	11,0	14,3	0,3
13.	Sænke benzin- og dieselafgiften til EU's minimumsafgift jf. besvarelsen af SAU, alm. del spørgsmål 608 (2012-13) hvor nettoprovenuet incl. tilbageløb og arbejdsudbud fremgår af tabel 2 og opgøres til et provenutab på 675 mio. kr.	-1.180	1,9	2,5	0,1
14.	Hotel- og restaurationspakke (nedsættelse af moms til 7 pct. og fuld momsafløftning på hotel- og restaurationsbesøg) Der henvises til beslutningsforslag B 49 fra folketingsåret 2011-12	-6.100	1,5	1,0	-
15.	Ændring af regler for beskatning af arbejdsudleje, så ændringerne fra skattereformen 2012 tilbagerulles	-80	0,1	0,1	-
16.	Afskaffelse af arbejds-skadeafgiften	-330	0,1	0,4	-
17.	Afskaffelse af reklameafgiften	-180	0,1	0,2	-
18.	Iværksætterskatten fjernes helt (dvs. også for udbytter)	-600	-	0,0	-
19.	NOx-afgiften afskaffes	-330	0,1	0,5	-0,0
20.	PSO-afgiften fjernes	-4.100	1,4	3,3	-0,0
21.	Forsyningsikkerhedsafgiften (som del af Energiforliget mellem Regeringen (S, RV, SF), Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Konservative) gennemføres ikke	-	-	-	-
22.	Sænke grænsehandelsfølsomme varer til tysk niveau, jf. besvarelsen af SAU, alm. del spørgsmål 55(2013-14)	-4.550	1,4	1,0	-0,0
23.	Udvidet fritvalgsordning i sundhedsvæsenet (svarende til udgift på 1,3 mia. kr., fordelingsvirkningerne er indregnet under nr. 31)	-1.300	- ²⁾	- ²⁾	- ²⁾
24.	Tilbageførsel til 75 pct. statsbetaling for fri- og privatskoler	-240	-	-	-

Tabel 3 (fortsat)**Oversigt over forslag inkl. virkning i 2025 på strukturel primær offentlig saldo (efter adfærd og tilbageløb), arbejdsudbud, BNP og indkomstfordeling (isolerede virkninger af hvert forslag)**

	Primær saldo, mio. kr. (2015-niveau)	Beskæftigelse, 1.000 personer	BNP (mia. kr.)	Gini-koeff. (befolkning)
25. Demografisk træk på offentlig service, jf. besvarelsen af FIU alm. del, spørgsmål 340 (2012-13)	-26.210	-	0,0	-0,8
26. Øget bevilling til fri forskning (800 mio. kr.)	-740	-	-	-
27. Nulvækst i det offentlige forbrug frem mod 2025	50.680	-	0,0	1,8
28. 10 pct. produktivetsforbedring i den offentlige sektor (stat, region og kommuner ved 1,5 pct. om året i 7 år). Det vil sige, at der udover nulvækst i det offentlige forbrug skal effektiviseres for 10 pct., således den samlede realvækst i det offentlige forbrug fra 2015-2025 bliver minus 10 pct., når der ses bort fra det demografiske træk	55.530	-	0,0	2,1
29. Reduktion af ulandsbistanden til 0,7 pct. af BNI	2.590	0,0	0,0	-
30. Reduktion af erhvervsstøtte med 10 mia. kr.	6.000	-	-	-
31. Brugerbetaling i sundhedsvæsenet på 3,4 mia. kr. jævnfør Velfærdscommissionens anbefalinger "Fremtidens velfærd - vores valg"; tabel 15.2.	3.240	-0,7	-0,5	0,1
32. Afskaffelse af partistøtte	110	-	-	-
33. Afskaffelse af værnepligt (jf. Værnepligtsrapporten anbefalinger svarende til besparelser på 500 mio. kr.)	390	-	0,0	-
34. Ramme fra vækstaftalen (2 mia. kr. til lettelse af boafgiften)	800	-	-	-
35. Besparelse boligsikring på 0,5 mia. kr. ved omlægning i tråd med Velfærdscommissionens forslag (Jf. "Fremtidens velfærd - vores valg", side 719)	1.280	0,3	0,2	0,1
36. Omgående stop for bevilling af garantipriser ved byggeri af VE-kilder, herunder vindmøller.	1.490 ³⁾	0,7	1,9	-
37. Forhøjelse af pensionsalder og afskaffelse af efterløn. ved en forhøjelse af pensionsalderen til 68 år og en afskaffelse af efterlønnen over en 3-årig periode fra 2016-2019, jf. besvarelsen af FIU, alm. del, spørgsmål 33(2012-13)	17.090	70,8	51,1	-
38. Kontanthjælp (hvor kontanthjælpsatsene for de 25-29-årige udvides til også at gælde de +30-årige)	4)	4)	4)	4)
39. Inflationsregulering (forbrugerprisindeks) af overførselsindkomster frem mod 2025.	3.390	3,1	1,4	0,2
40. Genindførelse af loftet over kontanthjælpen, "500-kroners-nedsættelse" og 225 timers reglen, der blev ændret med finanslovsaftalen 2012	990	2,0	0,9	-
41. Besparelser på den aktive beskæftigelsesindsats på 5,3 mia. kr.	-	-	-	-

Anm.: De angivne virkninger skal ses som isolerede beregninger, jf. ovenfor. ”.” angiver, at der ikke er regnet på virkningen. Det er lagt til grund at virkningen på arbejdsudbuddet af en generel afgifts-nedsættelse approksimativt svarer til en provenuækvivalent ændring af arbejdsmarkedsbidragssatsen. Den del af provenuet, der ikke kommer fra de direkte ændringer i husholdningernes reale disponible indkomst antages at have samme fordelingsvirkning som den øvrige del af provenuet. Der er i beregningerne ikke fuldt ud taget højde for virkninger af lavere beskatning af fremtidige pensionsudbetalinger samt fremtidige skatteindtægter fra evt. afledte øgede pensionsindbetalinger. Se også anmærkningerne til de enkelte forslag nedenfor.

- 1) Kammeradvokaten – efter Rigsrevisionens rapport – har vurderet, at ejendomsvurderingerne ligger inden for lovens rammer. Endvidere har Ekspertudvalget om ejendomsvurderinger i september 2014 vurderet, at de nuværende ejendomsvurderinger – set under ét – snarere er for lave end for høje. Der er således ikke grundlag for generelt at tilbageføre ejendomsskatter betalt i 2003-2013. I overstående beregning er det rent beregningsteknisk lagt til grund at ejendomsskatterne i 2013 nedjusteres til 2003-niveauet. Det indebærer et mindreprovenu vedr. grundskyld i 2013 på 6,8 mia. kr. efter tilbageløb. Der er set bort fra mindreprovenu vedr. ejendomsværdiskatten, idet ejendomsværdiskatten for langt størstedelen af boligerne har ligget fladt nominelt i perioden.
- 2) Indregnet i forslag 31.
- 3) PSO-udgifterne og -indtægterne indgår ikke fuldt i de offentlige finanser, og i tabellen er virkningen på den primære saldo angivet. Med det hovedreviderede nationalregnskab vil PSO-udgifterne og -indtægterne indgå fuldt i de offentlige finanser.
- 4) Indregnet i forslag 40.

Kilde: Egne beregninger.

Anmærkninger til beregningsforudsætninger mv. til de enkelte delspørgsmål

Der er taget udgangspunkt i det mellemfristede forløb, der ligger til grund for fastlæggelsen af udgiftslofterne for 2018 (*Opdateret 2020-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2018*, august 2014). Det indebærer, at beregningerne er foretaget med udgangspunkt i den udgave af nationalregnskabet, der gik forud for seneste hovedrevision af nationalregnskabet, der blev offentliggjort 15. september. Den nye opgørelse af nationalregnskabet vurderes ikke at have nævneværdig betydning for de beregnede virkninger af de enkelte forslag.

1. Afskaffelse af topskatten, loftet over beskæftigelsesfradraget og reduktion af det skrå skatteloft

Virkningerne af forslaget er beregnet i forhold til de fuldt indfasede skatteregler i 2023 fra skattereformen i 2012. I besvarelsen er det lagt til grund, at det skrå skatteloft for personlig indkomst sænkes til 38 pct., *jf. besvarelsen af SAU alm. del. spørgsmål 108 (2012-2013)*. Endvidere er det lagt til grund, at afskaffelsen af loftet over beskæftigelsesfradraget både gælder for det almindelige beskæftigelsesfradrag og for det særlige beskæftigelsesfradrag for enlige forsørgere. Virkningerne af forslaget er genberegnet med udgangspunkt i seneste tilgængelige registerdata, hvilket indebærer mindre forskelle i forhold til besvarelsen af *SAU alm. del. spørgsmål 108 (2012-2013)*.

Afskaffelsen af topskatten og reduktionen af det skrå skatteloft skønnes isoleret set at indebære en forøgelse af arbejdsudbuddet og den strukturelle beskæftigelse svarende til i alt ca. 9.300 fuldtidspersoner, herunder 9.100 personer gennem timeeffekten (som følge af den reducerede marginalskat) og ca. 200 personer via deltagelseeffekten. Det skønnes isoleret set at indebære en svækkelse af den strukturelle primære saldo med 7,8 mia. kr. inkl. de afledte virkninger af ændret adfærd⁷.

Afskaffelsen af loftet over beskæftigelsesfradraget skønnes isoleret set at indebære en forøgelse af arbejdsudbuddet og den strukturelle beskæftigelse svarende til i alt ca. 6.400 fuldtidspersoner, heraf 6.100 personer gennem timeeffekten (idet marginalsatten sænkes for alle de, der tidligere opnåede det maksimale beskæftigelsesfradrag) og ca. 300 personer via deltagelseeffekten. Det skønnes isoleret set at indebære en svækkelse af den strukturelle primære saldo med 3,9 mia. kr. inkl. de afledte virkninger af ændret adfærd.

Forslaget som helhed skønnes således at styrke arbejdsudbuddet og beskæftigelsen med ca. 15.700 personer og at forværre den strukturelle primære saldo med i alt 11,7 mia. kr., *jf. tabel 3*.

⁷ De beregnede effekter er baseret på Finansministeriets nuværende regneprincipper og afviger fra et tidligere oplyst skøn på 6,8 mia.kr., som hidrører fra Skatteministeriets besvarelse af Skatteudvalgets spørgsmål nr. 608 af 12. juli 2013.

Det bemærkes, at efter gældende regler er der for hovedaktionærer fra 2016 en lille marginalskattefordel ved at modtage arbejdsindkomst i form af aktieindkomst fremfor personlig indkomst. Hvis topskatten afskaffes og selskabsskatten sænkes ned til 12,5 pct., *jf. forslag nr. 11*, vil skatten på personlig indkomst være ca. 7 pct.-point lavere end den sammensatte marginalskat på aktieindkomst.

2. Indførelse af et nyt fradrag på 84.000 kroner årligt ved en forhøjelse af det eksisterende personfradrag for personer i beskæftigelse, samt et fradrag på 84.000 kroner for arbejdsmarkedsbidraget for personer i beskæftigelse

Virkningerne af forslaget er beregnet i forhold til de fuldt indfasede skatteregler i 2023 fra skattereformen i 2012. I besvarelsen er det lagt til grund, at forslaget om at forhøje personfradraget for personer i beskæftigelse fra 42.000 kr. (2010-niveau) til 84.000 kr. (2010-niveau) kan implementeres på en sådan måde, at personer, som aktuelt ikke har en arbejdsindkomst, ikke i større omfang får adgang til det dobbelte fradrag ved at sikre sig en beskeden lønindkomst. Det bemærkes, at forslaget efter dets ordlyd indebærer, at for personer, der i dag ikke har arbejdsindkomst, vil blot én kroners arbejdsindkomst udløse en skattelettelse på op til 16.000 kr. Virkningerne af forslaget er genberegnet med udgangspunkt i seneste tilgængelige registerdata, hvilket indebærer mindre forskelle i forhold til besvarelsen af *SAU alm. del. spørgsmål 673 (2012-2013)*. Det er endvidere lagt til grund, at ovennævnte fradrag også indføres for beskæftigede under 18 år.

Forhøjelsen af personfradraget til 84.000 kr. for personer i beskæftigelse har to store modsatrettede effekter på arbejdsudbuddet, der stort set udligner hinanden. Nettokompensationsgraden reduceres, hvilket isoleret set skønnes at indebære en stigning i arbejdsudbud og beskæftigelse på ca. 9.400 personer via deltagelseeffekten. Omvendt skønnes timearbejdsudbuddet at falde svarende til ca. 9.600 personer primært som følge af indkomsteffekten for de personer, der allerede er i beskæftigelse (og hvis samlede indkomst efter skat stiger, uden at deres marginalskat ændres). Det indebærer samlet set, at arbejdsudbuddet og beskæftigelsen reduceres med godt 200 personer.

Indførelsen af et bundfradrag på 84.000 kr. i grundlaget for AM-bidraget har også modsatrettede virkninger på arbejdsudbud og beskæftigelse. Nettokompensationsgraden reduceres, hvilket isoleret set skønnes at indebære en stigning i arbejdsudbud og beskæftigelse på knap 2.500 personer via deltagelseeffekten. Omvendt skønnes timearbejdsudbuddet for de, der allerede er i beskæftigelse, at falde svarende til godt 900 personer. Det afspejler nettoeffekten af en række til dels modsatrettede virkninger, herunder at en række personer (med indkomst under bundfradraget) helt undgår betaling af arbejdsmarkedsbidrag og dermed får reduceret marginals-katten, at der er en indkomsteffekt fra reduktionen af den samlede skat-

tebetaling, samt at den personlige indkomst (fratrasket AM-bidrag) stiger, hvilket indebærer, at flere personer kommer over topskattegrænsen og dermed får en øget marginalskat⁸. Det indebærer samlet set, at arbejdsudbuddet og beskæftigelsen øges med knap 1.600 personer.

Forslaget som helhed skønnes således at øge arbejdsudbuddet og beskæftigelsen med ca. 1.400 personer og at forværre den strukturelle primære saldo med 44,1 mia. kr. *jf. tabel 3*. Den relative beskedne beskæftigelsesvirkning skyldes som nævnt, at der er tale om store modsatrettede effekter.

3. Afskaffelse af beskatning af fri telefon

I beregningen af de afledte effekter på arbejdsudbud og strukturledighed af forslaget om at afskaffe beskatning af fri telefon er det beregningsteknisk antaget, at alle personer i deres lønalternativ vil blive beskattet af fri telefon svarende til gennemsnittet af beskæftigede personer med ca. samme indkomst.

Det er endvidere beregningsmæssigt lagt til grund, at anvendelsen af ordningen med fri telefon ikke påvirkes af forslaget.

4. Omdannelse af børnecheck, så forældre kan udnytte børns personfradrag, jf. SAU, alm. del spørgsmål 625 (2011-12)

Der er i beregningen taget udgangspunkt i, at børns uudnyttede personfradrag tildeles den eller de forældre, som børnene deler husstand med. Bor forældrene ikke sammen, er det således kun den ene forælder (samt dennes eventuelle nye ægtefælle), som får et øget personfradrag. Uudnyttede fradrag kan ikke fremføres til senere indkomstår. Personer, der ikke kan udnytte børnenes personfradrag, vil således tabe på omlægningen.

Forslaget indeholder endvidere en regional omfordeling, idet skatteværdien af personfradraget varierer på tværs af kommuner, mens børne- og ungeydelsen er ens i alle kommuner.

5. Automatisk tilbageførsel af for meget opkrævet ejendomsskat fra 2003; jf. Rigsrevisionens rapport, der påviser forkert ejendomsskatteopkrævning siden 2003

Rigsrevisionen angav i deres rapport fra august 2013, at de offentlige ejendomsvurderinger fra 2003 og frem til vurderingen i 2011 indeholdt fejl. Kammeradvokaten har efterfølgende vurderet, at ejendomsvurderingerne ligger inden for lovens rammer.

⁸ Det bemærkes, at den sidstnævnte effekt vil bortfalde, hvis topskatten samtidig afskaffes. Som nævnt er virkningerne af de enkelte delforslag beregnet uafhængigt af hinanden.

Ifølge beregninger fra Ekspertudvalget om ejendomsvurderinger skønnes de nuværende ejendomsvurderinger – set under ét – at være for lave snarere end for høje (set i forhold til det niveau, som Ekspertudvalget anser for det korrekte). Hvis dette lægges til grund, har de samlede stigninger i ejendomsvurderingerne i perioden 2003-13 således ikke været tilstrækkelige til at afspejle de faktiske ejendomsværdier (ifølge Ekspertudvalgets vurdering). Med dette udgangspunkt er der derfor ikke grundlag for generelt at tilbageføre ejendomsskatter betalt fra og med 2003.

Ekspertudvalgets vurdering er baseret på en statistisk opgørelse af et udsnit af landets ejendomme og ikke på en opgørelse for hver enkelt ejendom. I realiteten foreligger der p.t. ikke et analytisk grundlag, der kan benyttes til vurdere, om ejendomsværdien for den enkelte ejendom kan anses for at være for høj eller for lav.

En regel som sikrer, at ingen kommer til at betale for meget i ejendomsskatter som følge af ændringer i vurderingerne siden 2003, vil – givet det nuværende vurderingsgrundlag – derfor kræve, at der for alle ejendomme må ses bort fra de nominelle stigninger i vurderingsgrundlaget siden 2003. Forslaget er derfor tolket på den måde, at grundlaget for ejendomsskatterne *fremadrettet* baseres på 2003-vurderingen. Det indebærer et permanent lavere niveau for grundskylden.

Hvis grundskylden i 2013 i givet fald nedjusteres til niveauet i 2003, vil det indebære et umiddelbart mindreprovenu på 9,9 mia. kr. svarende til 6,8 mia. kr. efter tilbageløb. Provenuvirkningen er beregningsteknisk opgjort som forskellen mellem grundskyldsprovenuet hhv. i 2013 og i 2003 og dermed inkl. virkning af ændrede grundskyldspromiller, nye grunde mv. Det bemærkes i den forbindelse, at de kommunalt fastsatte grundskyldspromiller ikke kan ses uafhængigt af det skønnede beskatningsgrundlag, dvs. vurderingerne.

Udover den beregnede varige reduktion af den primære offentlige saldo på 6,8 mia. kr. som følge af det her omtalte forslag (fortolket sådan, at der ses bort fra stigninger i ejendomsvurderingerne frem til 2013) indgår i den samlede besvarelse også en vurdering af forslaget om, at grundskylden fastfryses i de følgende år frem til 2025, *jf. nærmere omtale i punkt 10 nedenfor*. Disse to forslag reducerer begge grundskyldsprovenuet og bør således principielt ses i sammenhæng.

Det er lagt til grund, at ændringer i grundskylden kapitaliseres i priserne, og at der på den baggrund ikke kan forventes en afledt adfærdsvirkning på arbejdsudbuddet mv.

Grundskyld indgår ikke i de opgjorte disponible indkomster. Fordelingsvirkningen af at fastholde grundskylden er derfor illustreret ved den ændring i den disponible indkomst, som modsvarer, at skatten på forbruget (grundskylden) er blevet mindre. Den generelle gevinst er fordelt proportionalt med den enkeltes nuværende betaling af grundskyld.

Langt størstedelen af stigningen i provenuet fra *ejendomsværdiskatten* kan henføres til gradvis aftrapning af nedslaget til gamle ejere som følge af, at en stadig mindre del af boligejerne har ejet deres bolig siden 1998. Ejendomsvurderingerne har som følge af ejendomsværdiskattestoppet kun meget beskeden betydning for ændringerne i provenuet af ejendomsværdiskatten. Det er derfor lagt til grund, at forslaget ikke omfatter ejendomsværdiskatten.

6. Fribehold på SU fjernes, så studerende kan tjene hvad de vil ved siden af SU'en, jf. besvarelsen af FIV, alm. del spørgsmål 21 (2012-13)

En afskaffelse af fribeholdsgrensen for SU forventes efter skat og tilbageløb at øge udgifterne til SU med ca. 936 mio. kr. i 2025 (2015-prisniveau). Indeholdt i udgifterne er et provenu på 55 mio. kr. som følge af, at de studerende arbejder mere.

Der er i beregningerne taget højde for, at fribeholdet er forhøjet med 1.500 pr. måned i 2014 og 2.500 pr. måned i 2015 som følge af SU-reformen.

7. Afskaffelse af udligningskatten på pensionsudbetalinger

Med virkning fra og med 2011 blev der med *Forårspakke 2.0* indført en udligningskat på store pensionsudbetalinger. Med henblik på at neutralisere lempelsen for allerede opbygget pensionsformue blev der indført en udligningskat på store årlige pensionsudbetalinger (svarende til den daværende mellem- og topskattegrænse). Udligningskatten lægges på pensioner med løbende udbetalinger.

Skatten vil være udfaset i 2020. Dermed er den offentlige primære saldo upåvirket af forslaget i 2025.

8. Samlevende på kontanthjælp kan udnytte samme fradragsregler i personskatten som ægtefæller

I modsætning til ægtefæller og registrerede partnere er det ikke muligt at afgrænse ugifte samlevende på baggrund af objektive kriterier ud fra registeroplysninger.

Det betyder, at skatteberegningen ikke kan gennemføres automatisk i samme grad som i dag, og en sambeskatning uden registeroplysninger vil derfor blive en meget ressourcekrævende opgave for SKAT.

Gensidig forsørgerpligt for ugifte samlevende i kontanthjælpsreformen skønnes at vedrøre ca. 4.300 personer, hvoraf ca. 2.000 skønnes at være kontanthjælpsmodtagere hele eller næsten hele året. De kan som følge af kontanthjælpsreformen risikere at få reduceret deres personlige indkomst i et omfang, så de ikke kan udnytte deres personfradrag. Muligheden for at overføre uudnyttet personfradrag for denne gruppe skønnes at medføre et mindreprovenu på ca. 30 mio. kr. før tilbageløb og ca. 25 mio. kr. efter tilbageløb. En sådan justering vurderes at have en begrænset, men negativ virkning på arbejdsudbuddet. Hertil kommer betydelige merudgifter i SKAT med at udføre skatteberegningen.

Det vurderes derfor ikke hensigtsmæssigt at kompensere samlevende i skattesystemet. Hvis samlevende skal kompenseres, kan det i stedet ske i kontanthjælpssystemet.

9. Boafgiften afskaffes

Den del af et bos værdier, der tilfalder en ægtefælle, en almennyttig institution eller staten, pålægges ikke boafgift.

Af den del af boets værdier, der tilfalder andre, betales en boafgift, der beregnes med 15 pct. for den del af værdien, der overstiger et bundfradrag med et grundbeløb på 272.900 kr. (2015-niveau). Såfremt en del af arven efter fradrag af boafgiften udloddes til ikke-nærtbeslægtede arvinger, skal disse modtagere betale en til lægsboafgift på 25 pct. af beløbet. Den effektive afgiftssats for arv til fjernere slægtninge mv. udgør derfor 36,25 pct. ($15 \text{ pct.} + 25 \text{ pct.} \times (100 - 15) = 36,25 \text{ pct.}$).

Boafgiften indgår som en del af den samlede bo- og gaveafgift. Bo- og gaveafgiften skønnes at indbringe et umiddelbart provenu på ca. 3,4 mia. kr. (2015-niveau) efter tilbageløb. Der kan være positive effekter på opsparingen af at afskaffe boafgiften. Men disse kan være vanskelige at kvantificere på grund af den aktuelle mulighed for at give skattefrie overførsler, mens man er i live. Derfor er der i besvarelsen ikke indregnet en adfærdsvirkning.

10. Grundskyld fastfryses på 2013-niveau, jf. besvarelsen af FIU alm. del, spørgsmål 308 (2012-13)

Forslaget indebærer en reduktion af grundskyldsprovenuet og bør (som nævnt) ses i sammenhæng med forslag nr. 5, jf. *omtale ovenfor*.

Ejendomsskat (grundskyld) har siden 2001 været underlagt en stigningsbegrænsningsregel, der indebærer, at grundskylden for den enkelte ejendom årligt maksimalt kan vokse med stigningen i det kommunale udskrivningsgrundlag + 3,0 pct.-point, dog maksimalt 7 pct. om året ved uændret grundskyldspromille.

Grundskylden udgjorde knap 26,4 mia. kr. i 2013. Det forventes – med udgangspunkt i den seneste mellemfristede fremskrivning til fastlæggelse af udgiftslofter for 2018 – at provenuet fra grundskylden vil stige til 42,7 mia. kr. i 2025. En betydelig del af denne stigning kan henføres til indhentning af efterslæbet. Hvis grundskylden fastlåses på niveauet i 2013, vurderes det isoleret set at indebære et prove-

nutab i 2025 på 11,4 mia. kr. før tilbageløb (svarende til 7,8 mia. kr. efter tilbageløb) i 2015-niveau⁹.

Det er lagt til grund, at ændringer i grundskylden kapitaliseres i priserne¹⁰, og at der på den baggrund ikke kan forventes en afledt adfærdsvirkning på arbejdsudbuddet mv., *jf. punkt 5 ovenfor*. Det er endvidere lagt til grund, at udbuddet af grunde er stabilt i perioden fra 2013 til 2025, dvs. at fastholdelsen af grundskylden ikke påvirker antallet af grunde.

Fordelingsvirkningen af at fastholde grundskylden er, *jf. punkt 5 ovenfor*, illustreret ved den ændring i den disponible indkomst, som modsvarer, at skatten på forbruget (grundskylden) er blevet mindre. Gevinsten er beregnet for den enkelte ejer som værdien af efterslæbet (som antages alternativt at ville være indhentet frem mod 2025) plus en generel gevinst svarende til husholdningernes andel af det beregnede umiddelbare mindreprovenu ved at fastholde grundskylden, minus efterslæbet. Den generelle gevinst er fordelt proportionalt med den enkeltes nuværende betaling af grundskyld.

11. Selskabsskatten sænkes til 12,5 pct.

I besvarelsen er det lagt til grund, at selskabsskattesatsen og satsen for virksomhedsordningen nedsættes til 12½ pct., og at tillægsselskabsskatten for kulbrinteindkomst afskaffes, således at den samlede selskabsskattesats også for kulbrinteskattepligtige selskaber vil udgøre 12½ pct. fra og med indkomståret 2015¹¹.

Det skønnes samlet set at medføre et mindreprovenu på ca. 13½ mia. kr. efter tilbageløb og adfærd. Det skal understreges at den angivne skønnede provenuvirkning er forbundet med markant usikkerhed. Der henvises til *Vækstplan DK, teknisk baggrundsrapport* (marts 2013) for en beskrivelse af strukturvirkningerne ved en nedsættelse af selskabsskattesatsen.

Der er i beregningerne taget udgangspunkt i de i *SAU, alm. del spørgsmål 608 (2012-13)* anvendte satser for tilbageløb og adfærd, for så vidt angår ikke-kulbrinteskattepligtige selskaber og virksomheder.

⁹ Det bemærkes, at de beregnede virkninger af forslaget om at fastfryse grundskylden på 2013-niveau frem til 2025 er opgjort med udgangspunkt i det faktiske niveau for grundskylden i 2013, dvs. uden hensyntagen til de eventuelle afledte virkninger for udviklingen i grundskyldsprovenuet efter 2013 som følge af forslag nr. 5, *jf. omtale ovenfor*. Baggrunden er blandt andet, at det ikke umiddelbart kan opgøres, hvilken betydning en nedjustering af niveauet for grundskyld i 2013, *jf. forslaget omtalt under punkt 5*, i givet fald ville have for udviklingen i grundskylden efter 2013 og dermed for det yderligere provenutab forbundet med at fastfryse grundskylden på 2013-niveau.

¹⁰ Der er beregningsteknisk forudsat, at udskrivningsgrundlaget for grundskylden følger BNP-væksten efter 2025.

¹¹ Det skal understreges, at Nordsøaftalen (herunder kompensationsaftalen) medfører visse begrænsninger i forhold til eventuel merbeskatning af Nordsøen set i forhold til øvrige selskaber, uden at dette indebærer, at statens skal kompensere aftaleparterne i henhold til kompensationsaftalen. Vilkkårene er nærmere beskrevet i *Serviceeftersynet af vilkkårene for kulbrinteindvinding* (Marts 2013).

I beregningerne er der ikke taget højde for, at en nedsættelse af selskabsskattesatsen – ved uændret beskatning af personers aktieafkast – vil tilskynde til, at hovedaktionærer med den foreslåede marginalsat for personlig indkomst på ca. 43 pct. modtager aflønning af kapitalindsatsen som personlig indkomst i stedet for aktieindkomst.

I beregning af BNP-virkningen er der set bort fra nedsættelsen af selskabsskattesatsen for Nordsøen. Et skøn herfor vil kræve et omfattende modelapparat som ikke umiddelbart er tilgængeligt. Den eventuelle afledte adfærd i form af øget produktion og lignende må i øvrigt forventes at være marginal.

12. Registreringsafgiften fjernes, mv.

Det er forudsat, at registreringsafgiften på personbiler afskaffes, og prisen på en bil ekskl. moms og registreringsafgift er uændret efter en afskaffelse af registreringsafgiften. Der er ikke taget højde for forslaget om nedsættelse af benzin- og dieselaftgifterne til EU's minimumsafgift (forslag nr. 13). Nedsættes disse samtidig med en afskaffelse af registreringsafgiften, vil finansieringsbehovet øges.

Der er taget udgangspunkt i metoden til beregning af det strukturelle provenu fra registreringsafgiften, jf. *Økonomisk Redegørelse, maj 2013*. I besvarelsen af *SAU alm. del spørgsmål 608 (2012-13)*, som der henvises til i spørgsmålet, er der taget udgangspunkt i sammensætningen af personbilsalget og provenu i 2013. I denne beregning tages der udgangspunkt i det strukturelle provenu i 2025 og dermed det ventede strukturelle niveau for sammensætning af bilsalget mv. De anvendte forudsætninger vedrørende afledte effekter svarer til *SAU alm. del spørgsmål 608 (2012-13)*. Det lægges til grund, at godt 20 pct.-point af den samlede selvfinansieringsgrad kan henføres til arbejdsudbudsvirkninger. Det er antaget, at sammensætningen af arbejdsudbudsvirkningen på hhv. timeeffekt og deltagelseeffekt omtrent svarer til gennemsnittet af virkningen af en ændring i topskattesatsen og en ændring i beskæftigelsesfradraget. Det bemærkes, at der er betydelig usikkerhed omkring opgørelse af adfærdsvirkningerne.

Der er ikke indregnet afledte samfundsøkonomiske omkostninger ved øget biltrafik, støj, forurening mv. Dertil kommer, at afskaffelse af registreringsafgiften isoleret set vil indebære en svækkelse af regeringens klima- og energipolitiske målsætninger.

Den anslåede fordelingsvirkning af en afskaffelse af registreringsafgiften er ikke umiddelbart sammenlignelig med fordelingsvirkningen af de andre betragtede skatteændringer. I opgørelsen af fordelingsvirkningen af en afskaffelse af registreringsafgiften er der således taget udgangspunkt i, at alle bil- og motorcyklejere bliver berørt af en ændring, og således ikke kun dem, der i et givet år har købt bil eller motorcykel. Konkret er der taget udgangspunkt i en beregnet registreringsafgift baseret på køretøjets nypris. Denne nedskrives herefter med køretøjets alder svarende til en årlig saldoafskrivning på 10 pct.

13. Nedsættelse af benzin- og dieselaafgiften til EU's minimumsaafgift

Provenuvirkningen er opgjort inklusive CO₂-afgiften. I beregningen er anvendt samme antagelser, som lå til grund for besvarelsen af SAU alm. del spørgsmål 608 (2012-13). Energistyrelsens fremskrivning fra 2012 er anvendt som udgangspunkt for udviklingen i afgiftsgrundlaget i 2025. Det er lagt til grund, at knap en tredjedel af provenuet umiddelbart vedrører erhverv. Adfærdseffekten er regnet efter metoden, som fremgår af grænsehandelsrapporten *Status over grænsehandel 2012*.

Det er endvidere forudsat, at den danske afgiftssats indekseres med 1,8 pct. årligt. Nedsættelse til minimumsaafgiften er således beregnet ud fra en indekseret afgiftssats i 2025. En nedsættelse til minimumsaafgiften er dermed ”dyrere” at finansiere i 2025 ift. 2015.

Der er i provenuberegningen ikke taget højde for forslaget om afskaffelse af registreringsafgiften, *jf. ovenfor*. Afskaffes registreringsafgiften samtidig med nedsættelse af benzin- og dieselaafgiften vil finansieringsbehovet øges på grund af færre afledte skatteindtægter fra registreringsafgiften mv.

Endelig skal det bemærkes, at der ikke er taget hensyn til de eksterne omkostninger ved øget biltrafik mv. samt svækkelse af regeringens klimapolitiske målsætninger, som afgiftsnedsættelsen alt andet lige vil medføre.

14. Hotel- og restaurationspakke

Forslaget indeholder tre delelementer: a) fuld momsafløftning på hotelovernatninger, b) fuld momsafløftning for restaurationsbesøg og c) nedsættelse af moms til 7 pct. på hotel- og restaurationsydelser.

Ad a) I forbindelse med *Aftaler om vækstpakke 2014* blev der indført fuldt momsfradrag for virksomheders momsudgifter til hotelovernatninger. Forslaget har derfor ingen provenumæssige konsekvenser.

Ad b) Det er forudsat, at momsbelastningen på sigt nedvæltet helt eller delvist i arbejdskraftproduktivitet og lønniveau, som vil medføre en stigning i arbejdsudbuddet, hvilket alt andet lige reducerer finansieringsbehovet. Fuldt momsfradrag for restaurationsydelser vil styrke incitamentet til fx at erstatte beskattet lønindkomst med formelt erhvervsmæssigt indkøbte restaurationsydelser. Det vil reducere statens provenu fra moms og indkomstskat, som alt andet lige vil øge finansieringsbehovet.

De afledte effekter af fuldt momsfradrag for restaurationsydelser kan være af en betydelig størrelsesorden. Provenuvurderingen er derfor behæftet med betydelig usikkerhed.

Ad c) De danske momsregler skal være i overensstemmelse med EU's momsregler, som indebærer, at momsbetalingen for en branche skal kunne indeholde branchens fradragsberettigede købsmoms. En momssats på 7 pct. vil ikke kunne

rumme den fradragsberettigede købsmoms, og det er derfor ikke muligt at reducere momsen på hotel- og restaurationsydelser til 7 pct. Ved en ensartet momssats for hotel- og restaurationsydelser skønnes det muligt at reducere momssatsen til ca. 13,5 pct. Det er forudsat, at der er indført 100 pct. momsfradrag for virksomheders brug af både hotel- og restaurationsydelser.

Der er ikke taget højde for, at forbruget af hotel- og restaurationsydelser vil fortrænge andet momspligtigt forbrug.

15. Ændring af regler for beskatning af arbejdsudleje, så ændringerne fra skattereformen 2012 tilbagerulles

Som en del af skatteaftalen i 2012 blev de danske regler om beskatning ved arbejdsudleje strammet op blandt andet med det formål at modvirke social dumping. Det skete ved at sikre, at udenlandske arbejdstagere, der *reelt* arbejder for en dansk arbejdsgiver i Danmark, i højere grad end hidtil skal betale dansk skat af deres indkomst. Tidligere kunne man i nogen udstrækning indrette ansættelsesformen således, at fx udenlandske sæsonarbejdere i Danmark ikke blev beskattet her i landet.

Den lempeligere beskatning ved arbejdsudleje mv. skønnes at indebære en forværing af de offentlige finanser i 2025 svarende til ca. 80 mio. kr. (2015-niveau) efter tilbageløb og adfærd.

16. Afskaffelse af arbejdsskadeafgiften

Provenuvirkningen i 2025 ved afskaffelse af arbejdsskadeafgiften er baseret på provenuskønnet for arbejdsskadeafgiften i 2015 fra *Økonomisk Redegørelse, august 2014*. Det er forudsat, at arbejdsskadeafgiften i de efterfølgende år udvikler sig svarende til BNP.

Beregningen af de afledte virkninger tager udgangspunkt i de antagelser, som lå til grund for indførelse af arbejdsskadeafgiften, *jf. lovforslag L68 (2012-13)*. Det forudsættes, at godt 70 pct. af afgiften umiddelbart påhviler erhverv. På sigt nedvælttes afgiften i priser og lønninger og påhviler dermed husholdningerne.

17. Afskaffelse af reklameafgiften

Beregningerne tager udgangspunkt i de antagelser, som lå til grund for indførelsen af reklameafgiften, *jf. lovforslag L50 (2012-13)*. Det indebærer blandt andet en forudsætning om en faldende reklamemængde såvel før som efter adfærd. Reduktion i afgiftsgrundlaget før adfærd skal ses i lyset af dels flere tilmeldinger til ”Reklamer – Nej tak”, dels branchens egen reduktion i reklamemængden. Dertil kommer et fald i reklamemængden som følge af ændrede adfærdseffekter ved indførelsen af afgiften. Det faldende afgiftsgrundlag over tid indebærer, at mindreprovenuet ved afskaffelse af reklameafgiften er større i 2015 end i 2025.

Afgiften på husstandsdelte reklamer er endnu ikke trådt i kraft, da den har afventet statsstøttegodkendelse af EU-Kommissionen. Kommissionen har god-

kendt reklameafgiften med forbehold for mindre ændringer. Der vil blive fremsat et lovforslag omhandlende de ændringer, som statsstøttegodkendelsen medfører. Såfremt udviklingen på reklamemarkedet giver anledning til ændringer i afgiftsgrundlaget, vil det blive belyst ved denne lejlighed.

18. Iværksætterskatten fjernes helt (dvs. også for udbytter)

Det er lagt til grund, at der med en fjernelse af ”iværksætterskatten” menes, at udbyttebeskatningen af selskabers noterede porteføljeaktier fjernes helt.

Det samlede provenu fra beskatningen af dansk aktieudbytte til udenlandske modtagere kan med stor usikkerhed anslås til at udgøre ca. 1,1 mia. kr. årligt.

Dette provenu vedrører *både* noterede og unoterede aktier – og *både* selskaber, institutionelle investorer og personer. Det er ikke umiddelbart muligt at afgøre, hvor stor en andel heraf, der vedrører udenlandske selskabsinvestorers porteføljeinvesteringer i unoterede aktier¹².

Endvidere skønnes provenuet fra beskatningen af danske selskabsinvestorers aktieudbytte fra danske og udenlandske noterede porteføljeinvesteringer at udgøre i størrelsesordenen 0,2 mia. kr.

En afskaffelse af udbytteskatten for selskabers porteføljeinvesteringer skønnes på denne baggrund at være forbundet med et umiddelbart mindreprovenu på op til 1,3 mia. kr.

Jf. svar på FIU alm. del spørgsmål 285 (2014) kan en afskaffelse af udbytteskatten i henhold til den økonomiske litteratur resultere i (mindst) fire mulige scenarier, der har vidt forskellige implikationer for de offentlige finanser. I forhold til det konkrete spørgsmål er det endvidere en komplikation, at udbyttebeskatningen udelukkende reduceres for bestemte investortyper (altså virksomhedsinvestorer). Skattesatsen for fx indenlandske og udenlandske private investorer ændrer sig således som udgangspunkt ikke, ligesom beskatningen af udbytter for den danske livsforsikrings- og pensionssektors beholdning af unoterede danske aktier ikke ændrer sig.

Som et regneeksempel kan det skønnede mindreprovenu efter tilbageløb på denne baggrund opgøres til mellem 0,1 og 1,2 mia. kr., mens provenuet efter tilbageløb og adfærd tilsvarende kan opgøres til mellem 0,1 og 1,2 mia. kr. Der er i dette svar indregnet et mindreprovenu på 0,6 mia. kr.

¹² De ca. 1,1 mia. kr. udgør således et *overkantsskøn* for mindreprovenuet ved en afskaffelse af kildeskatten for udbytter på udenlandske selskabsinvestorers unoterede porteføljeinvesteringer. Det er formodentlig mest sandsynligt, at størstedelen af de udenlandske selskabers porteføljeinvesteringer vedrører noterede aktier, men det vides ikke med sikkerhed.

19. NOx-afgiften afskaffes

Provenuvirkningen i 2025 for afskaffelse af NOx-afgiften er beregnet med udgangspunkt i det skønnede provenu for 2015 fra *Økonomisk Redegørelse, august 2014*.

Afgiftsgrundlaget antages at udgøre en faldende andel af BNP. Det indebærer, at mindreprovenuet ved afskaffelse af NOx-afgiften er større i 2015 end i 2025.

Det er forudsat, at ca. 1/3 af afgiftsgrundlaget vedrører NOx-udledning fra benzin og diesel. Adfærdseffekterne fra vejtransport er forholdsvist store, da de blandt andet omfatter effekter af grænsehandel. For beregningen vedr. vejtransport lægges de samme forudsætninger til grund som ved beregning af nedsættelse af benzin- og dieselaafgiften til EU's minimumsaafgift, *jf. forslag nr. 13*.

Det bemærkes, at Danmark ifølge Gøteborg-protokollen er forpligtet til at nedbringe luftforureningen, herunder NOx-udledningen (reduktion på 56 pct. ift. 2005). Afskaffelse af NOx-afgiften vil alt andet lige mindske tilskyndelsen til at reducere NOx-udledningen og kan således nødvendiggøre anden regulering, der sikrer, at forpligtelsen i forhold til Gøteborg-protokollen opfyldes.

20. PSO-afgiften fjernes

Forslaget forstås som, at opkrævningen af PSO-tariffen afskaffes. Udgifterne til de PSO-finansierede ordninger finansieres i stedet via finansloven. Selve afskaffelsen af PSO-tariffen indebærer således uændrede udgifter til støtte til vedvarende energi (VE) mv.

Skønnet for PSO er baseret på Energistyrelsens PSO-fremskrivning til 2020, der blev udarbejdet i forbindelse med *Aftaler om Vækstpakke 2014*. I beregningen er der derudover taget højde for PSO-lempler og -billiggørelser, der blev besluttet med *Aftaler om Vækstpakke 2014*¹³.

Det er beregningsteknisk forudsat, at PSO i 2025 svarer til det skønnede PSO-niveau i 2020, svarende til at PSO-udgifterne udgør en fast andel af BNP efter 2020¹⁴. Det er tilsvarende lagt til grund for beregning af forlag 36 (omgående stop for bevilling af garantipriser ved byggeri af VE-kilder, herunder vindmøller).

Der anvendes samme antagelser om tilbageløb og adfærd, som lå til grund for PSO-lemplerne på el besluttet i forbindelse med *Aftaler om Vækstpakke 2014*. Det skønnes, at godt halvdelen af PSO-betalingen umiddelbart påhviler erhverv.

¹³ De målrettede lempelser af PSO er ikke medregnet, da de lemper PSO-omkostningerne via tilskud og ikke via lavere PSO-tariffer.

¹⁴ De PSO-finansierede støtteordninger aftales i forbindelse med de flerårige energipolitiske aftaler, senest *Energiaftale 2012*, der løber frem til 2020. Det er derfor uvist, hvordan PSO-udgifterne vil udvikle sig efter 2020, da det afhænger af både elpriser, vejrforhold og politiske beslutninger.

21. Forsyningsikkerhedsafgiften gennemføres ikke

I forbindelse med *Aftaler om Vækstpakke 2014* blev forsyningsikkerhedsafgiften tilbagerullet. Forslaget har derfor ingen provenumæssige konsekvenser.

22. Sænke grænsehandelsfølsomme varer til tysk niveau

Beregningen tager udgangspunkt i de antagelser, som lå til grund for besvarelsen af *SAU alm. del spørgsmål 55 (2013-14)*. Derudover er der indregnet den indeksering af vinafgiften og chokoladeafgiften, som blev besluttet med *Aftale om en skattereform af 2012*.

Forudsætningerne vedr. salg, priser og grænsehandel mv. er baseret på grænsehandelsrapporten *Status over grænsehandel 2012*. Der er forudsat, at de danske punktafgifter nedsættes til tysk niveau, mens momssatsen fastholdes på 25 pct. Det er lagt til grund, at afgifterne fuldt ud overvælttes i priserne.

Skønnet for tobaksafgifterne er behæftet med betydelig usikkerhed pga. usikkerhed om størrelsen af grænsehandelseffekterne. Det skyldes, at der er stor usikkerhed omkring udviklingen på tobaksmarkedet blandt andet som følge af afgiftsforhøjelser på cigaretter i Danmark pr. 1. januar 2014 og forhøjelse af EU's minimums-afgifter. Det kan indebære, at merprovenuet efter tilbageløb og adfærd bliver mindre eller negativt.

23. Udvidet fritvalgsordning i sundhedsvæsenet (svarende til udgift på 1,3 mia.kr.)

Det er i besvarelsen antaget, at dette forslag skal ses i sammenhæng med forslaget om brugerbetaling i sundhedsvæsenet, jf. punkt 31 nedenfor.

24. Tilbageførsel til 75 pct. statsbetaling for fri- og privatskoler

Beregningen baseres på aktivitetsforudsætningerne for 2015-18 i forslag til finanslov for 2015.

25. Demografisk træk

Se anmærkning til forslag 28.

26. Øget bevilling til fri forskning (800 mio. kr.)

Det er lagt til grund, at forøgede offentlige forskningsudgifter med 800 mio. kr. årligt ikke indebærer øget offentlig beskæftigelse.

27. Nulvækst i det offentlige forbrug frem mod 2025

Det er planlagt, at det offentlige forbrug kan stige med 0,6 pct. pr. år i perioden 2015 til 2020, hvorefter det er fremskrevet med normale beregningstekniske antagelser, der fx tager hensyn til stigningen i antallet af brugere. De beregningstekniske antagelser efter 2020 er blandt andet beskrevet i *Konvergensprogram 2014*. Nulvækst i det offentlige forbrug i perioden 2015 til 2025 vil isoleret set reducere det planlagte offentlige forbrug svarende til, at den offentlige saldo forbedres med 50,7 mia. kr., og at beskæftigelsen i den offentlige sektor reduceres med 76.000 personer.

28. 10 pct. produktivitetsforbedring i den offentlige sektor (stat, region og kommuner ved 1,5 pct. om året i 7 år). Det vil sige, at der udover nulvækst i det offentlige forbrug skal effektiviseres for 10 pct., således den samlede realvækst i det offentlige forbrug fra 2015-2025 bliver minus 10 pct., når der ses bort fra det demografiske træk

En reduktion af det offentlige forbrug med 10 pct. vurderes at reducere det offentlige forbrug svarende til, at den offentlige saldo forbedres med 55,5 mia. kr. og en reduktion af beskæftigelsen i den offentlige sektor på 86.000 personer. Hvis det demografiske træk fra flere brugere frem til 2025 skal imødekommes, kræver det, at det offentlige forbrug hæves svarende til, at den offentlige saldo forværres med 26,2 mia. kr., og at den offentlige beskæftigelse øges med 40.000 personer. Samlet vurderes forslaget at reducere det offentlige forbrug svarende til en forbedring af den offentlige saldo med 29,3 mia. kr. og en reduktion af den offentlige beskæftigelse med 46.000 personer.

29. Reduktion af ulandsbistanden til 0,7 pct. af BNI

Det er lagt til grund, at udviklingsstøtten udgør en fast andel af BNP. En reduktion af udviklingsstøtten til 0,7 pct. af BNI svarer til en besparelse på ca. 2,6 mia. kr.

30. Reduktion af erhvervsstøtte med 10 mia. kr.

I *Redegørelse om erhvervsfremme og støtte, 2014*, forventes den samlede erhvervsfremme og -støtte i 2014 at udgøre 24,5 mia. kr. Heraf skønnes:

- Ca. 5,5 mia. kr. at vedrøre ordninger på finansloven
- Ca. 12,6 mia. kr. at vedrøre ordninger via skattesystemet
- Ca. 6,5 mia. kr. at vedrøre PSO-tilskud

Det er lagt til grund, at reduktionen lægges på erhvervsstøtteordninger gennem skattesystemet, som udgør størstedelen af erhvervsstøtten, da reduktion af PSO-tilskud er behandlet under pkt. 20.

Erhvervsstøtteordninger på erhvervsskatteområdet omfatter blandt andet afgiftsbegunstigelser vedrørende VE, gunstige fradragsregler for erhvervenes investeringer i forskning og udvikling samt tonnageskat og DIS-ordningen for søfolk.

Det kan groft skønnes, at en reduktion af erhvervsstøtten med 10 mia. kr. indebærer en saldoforbedring på i størrelsesordenen 6 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd. Det afhænger dog af, hvilke konkrete erhvervsstøtteordninger, der foreslås afskaffet eller reduceret.

Det skal understreges, at en række erhvervsstøtteordninger på finansloven er koblet til EU-støtte. Hvis erhvervsstøtten på finansloven bortfalder, vil EU-støtten således også bortfalde. Virkningen for de berørte virksomheder mv. ved en reduktion af erhvervsstøtten kan derfor være større end den umiddelbare reduktion af erhvervsstøtten afhængigt af de konkrete erhvervsstøtteordninger, der måtte afskaffes.

Der er ikke oplyst tilstrækkelige forudsætninger for at vurdere effekten af en reduktion i erhvervsstøtten på det strukturelle BNP mv. Virkningerne vil afhænge af hvilke konkrete erhvervsstøtteordninger, der reduceres. Der vil under alle omstændigheder være betydelig usikkerhed forbundet med et skøn for BNP-effekten ved reduktion af konkrete erhvervsstøtteordninger. Dette kan blandt andet henføres til, at en beregning ikke nødvendigvis vil kunne tage højde for de afledte effekter, der vil være forbundet ved at reducere erhvervsstøtteordninger, der i udgangspunktet påvirker strukturerne i økonomien. En afskaffelse af erhvervsstøtten kan således trække i retning af, at ressourcerne i højere grad finder vej til de virksomheder og brancher, hvor de anvendes mest effektivt.

31. Brugerbetaling i sundhedsvæsenet på 3,4 mia. kr. jævnfør Velfærdskommissionens anbefalinger "Fremtidens velfærd - vores valg"; tabel 15.2.

Velfærdskommissionens anbefalinger forudsætter, at der kan tilvejebringes en offentlig provenuforbedring på 3,4 mia. kr. årligt gennem indførelse af brugerbetaling i sundhedsvæsenet, hvoraf 2 mia. kr. udgør en direkte offentlig merindtægt fra selve brugerbetalingen, mens 1,3 mia. kr. hidrører fra en reduktion i forbruget af offentlige sundhedsydelser som følge af indførelsen af brugerbetaling.

Det er i besvarelsen lagt til grund, at der hypotetisk kan indføres en brugerbetaling inden for områderne almindelig lægehjælp, speciallæge og hospitalsbenyttelse, som tilvejebringer et provenu på 2 mia. kr. Heraf kan 1,3 mia. kr. henføres til almindelig lægehjælp og speciallæge, mens de resterende 0,7 mia. kr. kan henføres til hospitalsbenyttelse (svarende til Velfærdskommissionens forudsætninger).

Beregningen af fordelingsvirkningerne af forslaget tager udgangspunkt i fordelingen af det skønnede træk på sundhedsydelser. Derudover er det forudsat, jf. Velfærdskommissionens anbefaling, at ingen betaler mere end 1 pct. af summen af familiens personlige indkomst. Det indebærer, at betalingen i kroner bliver størst for personer, der er placeret relativt højt i indkomstfordelingen.

Det er beregningsmæssigt antaget, at indførelsen af brugerbetaling på de nævnte områder hypotetisk vil indebære en isoleret besparelse på det offentlige forbrug på 1,3 mia. kr., jf. Velfærdskommissionens forudsætninger. Det er i besvarelsen endvidere lagt til grund, at denne besparelse modsvares af de forudsatte merudgifter på 1,3 mia. kr. til indførelse af en udvidet fritvalgsordning, jf. *punkt 23 ovenfor*.

Det lægges således til grund, at de to delforslag set i sammenhæng indebærer, at det offentlige forbrug samlet er uændret. Dvs. nettovirkningen af de to delforslag er en styrkelse af de offentlige finanser med 2 mia. kr. fra den direkte indtægt fra brugerbetaling.

I beregningen er der indregnet en mindre arbejdsudbudsvirkning på ca. 700 personer, hvilket isoleret set skønnes at indebære en afledt svækkelse af de offentlige finanser med knap 200 mio. kr.

32. Afskaffelse af partistøtte

Der er taget udgangspunkt i partistøtten på finansloven for 2014.

33. Afskaffelse af værnepligt (jf. Værnepligtsrapporten anbefalinger svarende til besparelser på 500 mio. kr.)

Værnepligtsrapporten, maj 2012 peger på 4 mulige modeller for tilpasning af værnepligten. Det er antaget, at der med henvisningen i forslaget menes *Model C*, der som den eneste mulighed giver et provenu på omkring 500 mio. kr. (2013-priser). Model C indebærer en afskaffelse af værnepligten og indførelse af værneret.

Præmissen for værnepligtsrapporten ændredes som følge af *Forsvarsaftalen for 2013-2017*, da antallet af værnepligtige blev reduceret til ca. 4.200. Forsvarskommandoen har oplyst, at der på baggrund af denne reduktion blev opnået et provenu på ca. 110 mio. kr. Ved den nuværende værnepligtsordning kan der således opnås et provenu på 390 mio. kr. ved afskaffelse af værnepligten og indførelse af værneret.

34. Ramme fra vækstaftalen (2 mia. kr. til lettelse af boafgiften)

Med *Aftaler om Vækstplan DK* blev der fra 2017 afsat en ramme til lempelser for erhvervslivet. Rammen udgør 150 mio. kr. det første år stigende til 850 mio. kr. i 2020, jf. tabel 1. Med *Skitse til Vækstpakke 2014* er der indenfor rammen til lempelser for erhvervslivet yderligere afsat i alt 2,1 mia. kr. Rammen udgør herefter i 2017 i alt 150 mio. kr. stigende til 1.650 mio. kr. i 2020 og frem.

Med *Aftaler om Vækstpakke 2014* er puljen til lempelser for erhvervslivet (afsat i forbindelse med *Aftaler om Vækstplan DK*) udmøntet til finansiering af lempelser indenfor PSO-systemet mv.

Den udmøntede ramme til lempelser for erhvervslivet svarer til råderummet (dvs. potentialet for højere offentlige udgifter eller nedsættelse af skatten opgjort efter tilbageløb og adfærd) og udgør således 600 mio. kr. i 2018 stigende til 800 mio. kr. i 2020 og frem.

35. Besparelse boligsikring på 0,5 mia. kr. ved omlægning i tråd med Velfærdskommissionens forslag (Jf. "Fremtidens velfærd - vores valg", side 719)

Velfærdskommissionens forslag omfattede tre ændringer i reglerne for boligsikring: 1) minimumsegenbetaling hæves fra 1.640 kr. til 2.500 kr. (2005-priser) om måneden, 2) boligsikring målrettes forsørgere og førtidspensionister – dvs. ikke-forsørgere vil ikke længere være berettiget til at modtage boligsikring, 3) indkomstgrænsen for aftrapning af boligsikring hæves til 170.000 kr. (2005-priser) uanset familiestørrelse, og aftrapningsprocenten øges fra 18 pct. til 30 pct. Derudover indgik som en del af Velfærdskommissionens forslag en afskaffelse af kontanthjælpsloftet, som imidlertid blev afskaffet med aftalerne om Finansloven for 2012.

Velfærdskommissionens konkrete forslag til ændringer af boligsikringsreglerne (ekskl. virkningen af afskaffelsen af kontanthjælpsloftet) skønnes med usikkerhed

at ville forbedre den offentlige saldo med ca. 1,3 mia. kr. opgjort efter tilbageløb og adfærd (i 2015-niveau). Heri indgår, at forslaget skønnes at kunne styrke arbejdsudbuddet med ca. 1.300 personer.

36. Omgående stop for bevilling af garantipriser ved byggeri af VE-kilder, herunder vindmøller. Der tages udgangspunkt i konsekvenserne af et stop for PSO-tilskud til opførelse af nye VE-anlæg fra 2015. Dermed vises konsekvenserne ved både at stoppe for PSO-garantipriser og PSO-pristillæg.

Et stop for PSO-tilskud til nye anlæg indebærer, at havvindmølleparkerne på Kriegers Flak og Horns Rev 3 samt nye kystnære møller ikke opføres. Der vil sandsynligvis heller ikke opføres nye landvindmøller ved stop for PSO-tilskud.

Beregningerne er foretaget med udgangspunkt i kendte kommende VE-anlæg frem mod 2020, der følger af *Energiaftale 2012*. Der er i besvarelsen således ikke medregnet besparelse af nye VE-anlæg, som måtte blive opført efter 2020, såfremt PSO-tilskuddene fastholdes.

Det er beregningsteknisk lagt til grund, at mindredgifterne til PSO-tilskud til nye VE-anlæg udgør samme andel af BNP i 2025 som i 2020, *jf. bemærkningerne til forslag 20*. Der er stor usikkerhed om, hvordan PSO-udgifterne vil udvikle sig efter 2020, da det afhænger af både elpriser, vejrforhold og politiske beslutninger.

PSO-tilskud og -udgifter administreres af Energinet.dk og optræder ikke på finansloven. De statsfinansielle konsekvenser vil derfor ikke svare til den umiddelbare mindredgift ved stop for PSO-tilskud.

Der er i beregningerne af virkningen på den primære saldo taget højde for de afledte skatteindtægter, som lavere PSO medfører. En reduktion af PSO-betalingen vil alt andet lige medføre et øget rådighedsbeløb for el-forbrugerne, større arbejdsudbud og en øget efterspørgsel efter el.

De anvendte forudsætninger er baseret på forudsætningerne, der blev anvendt i *Aftaler om Vækstpakke 2014*. Det skønnes, at godt halvdelen af PSO-betalingen umiddelbart påhviler erhverv.

En reduktion af støtten til vedvarende energi vil alt andet lige gøre det sværere at opfylde Danmarks internationale klima- og energipolitiske forpligtelser samt regeringens målsætninger på klima-, energi- og miljøområdet.

37. Forhøjelse af pensionsalder og afskaffelse af efterløn. ved en forhøjelse af pensionsalderen til 68 år og en afskaffelse af efterlønnen over en 3-årig periode fra 2016-2019, jf. besvarelsen af FIU, alm. del, spørgsmål 33(2012-13)

Der er lagt de samme antagelser til grund som i besvarelsen af det FIU-spørgsmål, der henvises til. Det bemærkes, at den forudsatte udfasning af efterlønnen og stig-

ning i pensionsalderen medfører en meget store forskelle i tilbagetrækningsreglerne på tværs af generationerne.

Forslaget skønnes at indebære et øget arbejdsudbud på 71.000 personer i 2025 og en forbedring af den primære offentlige saldo på knap 18½ mia. kr.

38. Kontanthjælp (hvor kontanthjælpsatserne for de 25-29-årige udvides til også at gælde de +30-årige)

Forslaget er vurderet i sammenhæng med forslag nr. 40. Det skal ses i lyset af, at en nedsættelse af satserne i kontanthjælpssystemet vil have betydning for virkningen af genindførelse af 225-timers reglen og kontanthjælpsloftet.

39. Inflationsregulering (forbrugerprisindeks) af overførselsindkomster frem mod 2025.

Skatteaftalen fra 2012 omfatter en mindreregulering af de satsregulerede indkomsterstøttende overførsler fra 2016 til 2023, der overordnet indebærer, at overførslerne vokser omtrent i samme takt som forbrugerpriserne i perioden 2016-2023. Det er derfor i besvarelsen forudsat, at en alternativ regulering af de satsregulerede overførsler frem mod 2025 omfatter perioden 2024-2025.

Det er antaget, at alle de overførsler, der blev mindrereguleret som følge af Skatteaftalen 2012 og SU-reformen 2013, ligeledes mindrereguleres fra 2024 til 2025. Herunder mindrereguleres folkepension på lige fod med de andre overførsler, men uden den kompensation, der var en del af Skatteaftalen 2012.

Det skønnes med betydelig usikkerhed, at en alternativ regulering af de satsregulerede overførsler med udviklingen i forbrugerpris-inflationen i 2024 og 2025 kan indebære en akkumuleret mindreregulering på ca. 2,4 pct. i 2025. En sådan mindreregulering af de satsregulerede overførsler på ca. 2,4 pct. skønnes at indebære en forbedring af den offentlige saldo i 2025 med ca. 3,4 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd. Heri indgår, at forslaget vurderes at kunne øge arbejdsudbuddet med i størrelsesordenen 3.100 personer.

40. Genindførelse af loftet over kontanthjælpen, "500-kroners-nedsættelse" og 225 timers reglen, der blev ændret med finanslovsaftalen 2012

Der er i beregningen taget højde for afskaffelsen af den gensidige forsørgelsesforpligtelse for samlevende, men ikke for de øvrige elementer på kontanthjælpsområdet fra *Aftale om finansloven for 2015*. Derudover er det forudsat, at personer fyldt 30 år modtager en sats svarende til kontanthjælpsatsen for unge under 30 år med en erhvervskompetencegivende uddannelse, der er højere end uddannelseshjælp, som udbetales til unge uden en kompetencegivende uddannelse.

Der er tale om et skøn baseret på en række antagelser om udmøntningen af forslagene, idet der ikke er fremsat en konkret model for genindførelse af kontanthjælpsloftet, 225-timers reglen eller for udbredelse af ungesatsen i kontanthjælpssystemet.

Det bemærkes, at der ikke er indregnet en virkning af at genindføre 225-timers reglen. Det skyldes, at personer på ungesats ikke var omfattet af den tidligere 225-timers regel. Det er endvidere forudsat, at de aktivitetsparate voksne, ligesom de unge, vil have en aktiveringsgrad på 80 pct. Dermed vil der være merudgifter til aktivering, idet voksne aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i dag aktiveres mindre end 80 pct. af tiden på kontanthjælp.

41. Besparelser på den aktive beskæftigelsesindsats på 5,3 mia. kr.

De samlede offentlige udgifter til den aktive beskæftigelsesindsats udgør ca. 12,5 mia. kr. på finansloven for 2014. Beløbet skønnes mindre i 2025 blandt andet som følge af en normalisering af konjunkturerne. En besparelse på 5,3 mia. kr. ved et strukturelt ledighedsniveau vil omtrent halvere udgifterne til den aktive beskæftigelsesindsats. Betydelige besparelser på udgifterne til aktivering vil generelt svække rådighedsafprøvningen og opkvalificeringen af ledige. Dermed vil forslaget have afledte konsekvenser i form af højere strukturel ledighed og lavere strukturel beskæftigelse. Det er imidlertid ikke muligt at vurdere forslagets samlede virkning på det foreliggende grundlag, da det ikke af spørgsmålet fremgår, hvordan besparelsen skal udmøntes.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon